

राजधानी दैनिक

वर्ष ३४ अंक १४० २०८१ साल पुस १५ गते सोमबार (30 Dec. 2024 Monday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajbirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : सन् २०२४ मा विश्वको ध्यान... ३ पृष्ठमा : इतिहास अध्ययनको शैली... ३ पृष्ठमा : विमान दुर्घटनामा चालक...

छिन्नमस्ता मधेश प्रदेशको तेश्रो बालविवाह मुक्त पालिका

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १४ पुस ।

सप्तरीको छिन्नमस्ता गाउँपालिका मधेश प्रदेशको तेश्रो बालविवाह मुक्त पालिका बनेको छ ।

छिन्नमस्ता गाउँपालिकास्थित छिन्नमस्ता भगवति मन्दिर अगाडी आईतवार आयोजित एक समारोह बीच पालिकालाई बालविवाह मुक्त घोषणा गरिएको हो ।

यसअघि मधेश के पहिलो र दोश्रो बालविवाह मुक्त पालिका घोषणा हुने पालिका पनि सप्तरीकै सुरुज्ञा र खडक नगरपालिका छन् ।

मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सतिशकुमार सिंहले दिप प्रज्वलन तथा बालविवाह मुक्त लेखिएको व्यानर पढेर घोषणा सभाको उद्घाटन गरे ।

उद्घाटन पश्चात् मुख्यमन्त्री सिंहले बालविवाहले निम्त्याउने स्वास्थ्य, पारिवारिक, समाजिक तथा आर्थिक समस्याका बारेमा चर्चा गर्दै यसलाई रोक्न सबैले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट योगदान गर्नु पर्नेमा जोड दिए । पालिकालाई बालविवाह मुक्त बनाउन सफल भएकोमा छिन्नमस्तावासीलाई बधाई दिई उनले यसलाई कायम राख्न सबै पक्षको उत्तिकै जिम्मेवारी रहेको उल्लेख गरे ।

उनले मधेश प्रदेशलाई नै बालविवाहमुक्त पालिका बनाउने यो जना रहेको सुनाउदै बालविवाहले निम्त्याउने स्वास्थ्य, पारिवारिक, समाजिक तथा आर्थिक समस्याका बारेमा चलाइएको सचेतना अभियानलाई प्रभावकारी ढंगले अधि बढाइने जनाए ।

बालविवाह पालिका घोषणा गर्न विगत एक वर्षदेखि सेभ द सप्तरी, सेभ द चिल्ड्रनको सहयोग तथा गाउँपालिकाले सबैको साथ लिई बालविवाह मुक्त अभियान संचालन निर्देशीकारी २०८० बमोजिम गरेको विभिन्न कार्यक्रम अभियान र प्रयास पश्चात् १२

बुद्ध स्पष्ट सूचक प्राप्त भएकाले त्यसैका आधारमा यस्तो घोषणा गरिएको गाउँपालिका अध्यक्ष विद्यानन्द चौधरीको भनाई छ ।

नेपालको कानुनले विवाह गर्ने उमेर २० वर्ष तोकेको छ । त्यसैकारण घोषणा सभाको मुख्य नारा "नै करु वियाह के बात,

वियाह करु बीस के बाद" (केटा केटीको उमेर २० वर्ष नपुगे सम्म विहेको कुरा नसोचौ नगरौ) तय गरिएको अध्यक्ष चौधरीले बताए ।

सेभ द सप्तरीका अध्यक्ष ध्रुव प्रसाद देवले सो पालिकामा वसोवास गर्दै आएका विभिन्न समुदायका प्रतिनिधी, अगुवा,

पुरोहित, मौलाना, मायनजन लगायतले पालिकामा बालविवाह हुन नदिने प्रतिवद्धता समेत जनाएको बताए ।

उनले पालिकामा शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रमा थप २२ करोड लगानी गर्ने योजना समुदायका अन्तिम पृष्ठमा

मुख्यमन्त्री सिंहसंग बिहारका मन्त्री निरजको भेट

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १४ पुस ।

बालविवाह मुक्त पालिका घोषणा का लागि आईतवार सप्तरीको छिन्नमस्ता पुरोका मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सतिश कुमार सिंह र भारत विहार राज्यको लोकस्वास्थ्य अभियन्त्रण मन्त्री निरज कुमार सिंहसंग भेट भएको छ ।

छिन्नमस्ता गाउँपालिकालाई बाल विवाह मुक्त घोषणा समारोहमा जानुपूर्व सोही स्थानमा रहेको प्रसिद्ध शक्तिपीठ छिन्नमस्ता भगवति मन्दिरमा पुजाआजार गर्न पसेका मुख्यमन्त्री सतिशसंग बिहारका मन्त्री निरजको भेट भएको हो ।

बिहारका मन्त्री सपरिवार पुजाका लागि सोही समयमा मन्दिर पुरोपछि पुजाआजा पश्चात् दुवैबीच नेपाल तथा भारतको सीमा क्षेत्रका सुरक्षा व्यवस्था, सडकको स्तरोन्नति लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

मुख्यमन्त्री सिंहले बिहार

लागू औषधको दुर्व्यसनबाट टाढा रहै

लागू औषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणीय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थदेखी टाढा रहै ।

प्रहरीका कार्यालय सहयोगिको हत्यामा अनुसन्धानका कर्मचारीको संलग्नता

दैनिक समाचारदाता
बारा, १४ पुस ।

बारामा नेपाल प्रहरीका कार्यालय सहयोगी राजकुमार रुम्बाको हत्यामा राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका एक जना कर्मचारीको संलग्नता देखिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

बाराको जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका-११ मा गएको ६ पुसमा बागमती प्रदेश ०१ ०२८ च ७६१६ नम्बरको कारभित्र रुम्बा मृत भेटिएका थिए ।

लगातै अनुसन्धानका लागि खिटिएको टोलीले प्रकरणमा राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका अनुसन्धान अधिकृत श्रीकान्त तिवारीको संलग्नता फेला परेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बाराका एसपी महेन्द्र खड्काले बताएका छन् ।

उनी राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग बारा दरबन्धी भइ विमानस्थल कार्यालय, सिमरा

बारामा कार्यरत रहेको बाराका डीएसपी प्रकाश सापकोटाले बताए ।

हत्यामा संलग्नता रहेको आधारहरु फेला परेपछि प्रहरीले तिवारीसँग बारामा जय माँ इन्जियरिङ वर्कसप चलाउँदै आएका पुरुषोंतम कमार दास र इन्द्रजित कुमार चौहानलाई पनि पकाउ गरेको छ । शब भेटिएको गाडी समेत राअविका अनुसन्धान अधिकृत तिवारीको भएको खुलेको छ ।

प्रहरीले दासको वर्कसप भाई रुम्बाको पर्स समेत उनको भोलाभित्र भेटिएको भनिएको छ । प्रहरीका अनुसार, रुम्बालाई गोली हानेर हत्या गरिएको खुलेको छ । थप अनुसन्धान भइरहेको वताइएको छ ।

सरकारलाई सफल बनाउन सबैको साथ जरुरी

दैनिक समाचारदाता
धनुषा, १४ पुस ।

नेपाली कांग्रेसका नेता डा शेखर कोइरालाले वर्तमान सरकारलाई सफल बनाउन सबै पक्षले जिम्मेवार भएर काम गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको बताएका छन् ।

आइतवार कुरा सुनेपछि सडक स्तरोन्नति तथा पुल निर्माणले दुवै देशबीचको आवागमणमा अभ सहज हुने भन्दै त्यसका लागि आफ्नो स्तरबाट सबैदो पहल गर्ने बिहारका मन्त्री निरजले आश्वासन दिएको मुख्यमन्त्री सतिशले जानकारी दिएका छन् ।

मुख्यमन्त्री सिंह र बिहारका मन्त्री निरजबीच पारिवारिक सम्बन्ध समेत रहेको छ ।

राजनीतिक अस्थिरताले देशको विकासमा अवरोध

सिर्जना गरिरहेको अवस्थामा नेपाली कांग्रेस र नेकपा (एमाले)बीच सहमति भइ वर्तमान सरकार गठन भएको उनले उलेख गरे ।

उनले भने, "यदि वर्तमान सरकार असफल भयो भने देश अराजकतातर्फ जान सक्छ । त्यसैले, वर्तमान सरकारलाई कुनै पनि हालतमा सफल बनाउनपर्छ ।" डा कोइरालाले आगामी निवाचनमा कांग्रेस एकलै लड्न तयार रहेको उल्लेख गर्दै पार्टीभित्र कुनै पनि प्रकारको मनमुटाव नरहेको बताए ।

कृषि उत्पादन बढाओ

- खेतबारी बाँझो नराखो, उत्पादनमा जोड दिओौ,
- जैविक मल र जैविक विपादीको प्रयोगलाई बढावा दिओ,
- स्थानीय बीउविजन तथा रैथाने बालीको संरक्षण गराउ,
- प्राङ्गानिक वस्तुको उत्पादन र उपभोगमा जोड दिओ,
- कृषि तथा पशुपन्थीपालन सम्बन्धी तालिम लिओ,
- कृषि अनुदानको सही सदुपयोग गराउ,
- बाली तथा पशुपन्थीहरूमा समस्या देखिएमा स्थानीय तहका कृषि प्राविधिकहरूसंग सल्लाह सुझाव लिओ,
- कृषि पेशाको सम्मान गराउ, कृपकलाई प्रोत्साहन गराउ ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

व्यवस्थित नगर बनाओं

राजविराज नगरपालिका मुख्य बजार क्षेत्रमा छाडा पशुको आवागमन, अव्यवस्थित ट्राफिक व्यवस्था, फोहर मैला व्यवस्थापन, सडक तथा पेटी अतिक्रमण, जथाभावी होर्डिङ बोर्ड लगायतका समस्या यथावत नै रहेको छ। समयअनुकूल परिवर्तनसँगै व्यवस्थित हुनुपर्नेमा ती समस्याहरू नयाँ नभएर पुरानै हो। यही समस्यालाई समाधानका लागि नगरपालिकाले प्रत्येक वर्ष प्राथमिकतामा राख्ने गरेको छ। तर अझै सफल हुन सकेको छैन्।

अपर्याप्त शौचालयका कारण नगरको खुल्ला स्थान तथा सडक पेटी छेउमै शौच गरिएको देखिन्छ। जिल्ला नै खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा भइसकदा पनि यो समस्या अझै समाधान हुन सकेको छैन्। यो त केही जल्दोबल्दो समस्या हो। यी कुराहरूमा नगरपालिकासँग सम्बद्ध सबैले गम्भिरतापूर्वक मनन् गर्न आवश्यक छ। नगरपालिका अहिले आफै आन्तरिक द्वन्द्वमा फसेको छ। तर, आफ्नो आन्तरिक समस्यालाई कार्यालय बाहिर उजागर नगरिजनताको समस्यालाई सम्बोधन गनेतर्फ आग्रहिता देखाउनु पनि उत्तिकै जिम्मेवार हुनुपर्छ।

तसर्थ मुलुककै सबैभन्दा पुरानो नगरपालिकालाई व्यवस्थित गरि नमना नगरपालिकाको रूपमा विकसित गर्न यहाँका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवाला निकायले गम्भिरतापूर्वक चासो देखाउनु उत्तिकै जरुरी छ।

डा. ललन प्रसाद रौनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाइ जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज

NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली स्वास्थ्य क्लिनिक, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

सन् २०२४ मा विश्वको ध्यान खिचेका प्रमुख घटना

दिलीप अधिकारी

काठमाडौं, १४ पुस (रासस)।

सन् २०२४ को अन्त्य हुँदै गर्दा विश्वले नयाँ वर्षलाई स्वागत गर्न तयारी गरिरहेको छ। यो वर्षलाई आकार दिने महत्वपूर्ण घटनाहरू प्रतिविम्बित गर्ने यो राम्रो समय पनि हो। सन् २०२४ मा विश्वभरका विभिन्न सङ्गठनहरू देखिएको वर्ष थियो। यस वर्ष धेरै ठूला घटना र प्रकोपहरू भए र तिनीहरूको प्रभाव सम्भवतः लामो समयसम्म महसुस गरिने छ। सन् २०२४ मा चार्चित केही घटनाहरू यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ।

मध्यपूर्व द्वन्द्व

सन् २०२३ को अक्टोबरमा हमासले इजरायलमा गरेको आक्रमणबाट भएका घटनाहरू सन् २०२४ मा मध्यपूर्वमा प्रतिध्वनित भएका छन्। इजरायलले गाजामा आफ्नो युद्ध जारी राख्यो। इजरायलको आक्रमणबाट मृत्यु हुने व्यालेस्ट्रिनीहरूको सङ्घर्षा अहिले ४५ हजार नाघेको छ र उत्तरी गाजा अनिकालको सङ्घारमा छ।

इजरायलले हमासका नेता र अक्टोबर ७ मा मुख्य योजनाकार यात्या सिनवारको हत्यासहित धेरै रणनीतिक विजय प्राप्त गर्यो। यद्यपि यसको रणनीतिक उद्देश्य-हमासलाई पराजित गर्नु-अधुरो नै रह्यो। अप्रिलमा इजरायलले दमास्कसमा रहेको इरानको वाणिज्य दूतावासमा बम प्रहार गरेपछि इरानले इजरायलमा अभूतपूर्व मिसाइल र ड्रोन आक्रमण गर्यो। इजरायलले अमेरिका र पश्चिमी सहयोगका साथ आक्रमणलाई पराजित गर्यो। इजरायलले इरानको हवाई रक्षामा सीमित हवाई आक्रमण गरेर जवाफ दियो।

इजरायलले जुलाईमा तेहरानमा नयाँ इरानी राष्ट्रपतिको उद्धाटनमा सहभागी भएका हमासका वरिष्ठ नेता इस्माइल हानियाको हत्या गरेको थियो। दुई महिनापछि, इरानले इजरायलमाथि अको क्षेत्रात्र आक्रमण गरेर जवाफ दियो। अक्टोबरको अन्त्यमा इजरायलको जवाबी हवाई आक्रमणले इरानको क्षेत्रात्र उत्पादनलाई कमजोर बनायो र यसको हवाई सुरक्षालाई ध्वस्त बनायो।

सेप्टेम्बरको मध्यमा

इजरायलले उत्तरी इजरायल विरुद्ध मिसाइल र रकेट

आक्रमण गरिरहेको हिजबुल्लाहलाई एक गोप्य अपरेसनसँगै सजाय दियो। यस घटनामा दर्जनौं हिजबुल्लाह कार्यकर्तालाई मार्न विस्फोटक पेजरहरू प्रयोग गरिएको थियो।

दुई हप्तापछि, इजरायली हवाई आक्रमणमा लामो समयदेखिका हिजबुल्लाहका नेता हसन नसरलाह मारिए। त्यसपछि इजरायली स्थल सेनाले दर्क्षिणी लेबनानमा आक्रमण गरी हिजबुल्लाह सेनालाई पछाडि धक्केले किथो। हमास र हिजबुल्लाहको कमजोरीले सिरियामा टर्की समर्थित सेनालाई डिसेम्बरमा वशर अल-असदको सरकारलाई अपदस्थ गर्ने अमेरिका सरकारलाई परिवर्तनसँगै अवसर सिर्जना गर्यो। दुई महिनाको खुला युद्धपछि

लेबनानमा नोभेम्बर २७ मा एउटा नाजुक युद्धविराम लाग्न भयो।

बशर अल-असदको पतन

सिरियामा इस्लामवादी विद्रोही समूह हयात ताहरिर अल-साम (एचटिएस) द्वारा नोभेम्बर २७ मा सुरु गरिएको ११ दिनको अप्रत्याशित आक्रमणपछि राष्ट्रपति बशर अल-असद देशवाट मस्को भारन बाध्य हुनुभयो।

दमास्कसको पतनको

एउटा प्रतीकात्मक क्षण कुख्यात सेनान्याय जेलवाट कैदीहरूको रिहाइ थियो। राजधानीको उत्तरमा रहेको त्यो जेल विशेष गरी २०११ मा सिरियाको गृहयुद्ध सुरु भएदेखि असद वंशको ५० वर्षको शासनअन्तर्गत यातना र मृत्युदण्डको प्रतीक थियो।

देशको इस्लामवादी

नेतृत्वको सरकारले देशमा रहेका अल्पसङ्ख्यक र विदेशमा रहेका सरकाराहरूलाई सबै सिरियालीको सुरक्षा गर्ने आशवासन दिन खोजेको देखिन्छ। यद्यपि अल्कायदासँगको सम्बन्धका कारण अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले नयाँ सरकारको गतिविधिलाई ध्यानमा राख्यै तत्काल सिरियामाथि लगाइएको प्रतिवन्ध हटाएका छैन्।

असदको निष्कासनपछि

देशको हतियारहरू अन्तरिम सरकारको हातमा पर्नेवाट रोक्न चाहेको भन्दै इजरायलले सिरियाको सैन्य स्थलहरूमा सर्वांगी आक्रमण गरेको छ। इजरायलले गोलान हाइट्समा संयुक्त राष्ट्र-नियन्त्रित बफर जोन पनि कब्जा गरेको छ।

रुस-युक्रेन द्वन्द्व

सन् २०२२ फेब्रुअरी २४ मा रुसको आक्रमणपछि युक्रेनले अगस्टमा रुसको कुर्स्क क्षेत्रमा आश्चर्यजनक आक्रमण सुरु गर्यो। यद्यपि युक्रेन पूर्वी युक्रेनमा लडाइवाट मस्कोको सेनालाई विचलित गर्ने आफ्नो लक्ष्यमा सर्वांगी आक्रमण गरेको छ।

रुसले घातक आक्रमणका

साथ जवाफ दियो। किएभको सेना विशेषगरी पूर्वी डोनोबास क्षेत्रमा रुसी सेनाको स्थिर प्रगति रोक्न सङ्घर्ष गरिरहेको छ। नोभेम्बरमा युक्रेनले अमेरिका र बेलायतको स्वीकृति पाएपछि पहिलो पटक रुसी भूभागमा पश्चिमवाट आपूर्ति गरिएको थियो।

रुसले युक्रेनलाई

आणविक वारहेड विना हाइपरसोनिक ओरेसिनिक मिसाइलले प्रहर गरेर जवाफ दियो। साथै किएभले पश्चिमी हतियारले आक्रमण जारी राख्यै त्यस्ता आक्रमणहरू जारी राख्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्यो।

रुसी राष्ट्रपति भलादिमिर

पुठिनले युक्रेनीहरूलाई हात्मा दर्क्षिणी सजाय दिएको छ। एसएफ र आरएसएफ दुवैलाई लडाइ जारी राख्न सक्षम बनाउने शक्तिशाली वाह्य समर्थकहरू रहेकाले दुवैले आफू विजयी हुने विश्वास गर्दैन्।

युरोपेली युद्धमा उत्तर कोरियाली सैनिक

यस वर्ष ११ हजारभन्दा बढी उत्तर कोरियाली सैनिकको तैनाथीले रुस-युक्रेन युद्धलाई वास्तवमै विश्वव्यापी सङ्घर्षमा परिणत गर्यो।

उत्तर कोरियालीहरू पहिले

भाषा सिक्कन र आफ्ना नयाँ साथी सैनिकहरूको सञ्चालन कार्यप्रणाली बुझन रुसी अड्डाहरूमा तालिमका लागि तैनाथ भएका थिए।

रुसको कुर्स्क प्रान्तमा

युक्रेनी फौजलाई पछि धकेले प्रयास गर्दै वर्षको अन्तिम साताहरूमा तिनीहरू युद्धमा ह

इतिहास अध्ययनको शैली र प्रवृत्ति

यामबहादुर थापामगर
काठमाडौं, १४ पुस (रासस)।

मानव प्राणी जगत् तमा पशुभन्दा अलग हो र पृथक हुन्छ। तर मानव विकासमा आधारभूत गास, बास र कपासका साथै आय, आर्थिक वृद्धि, आर्थिक विकासको साथै औसत आयुलाई जीवनशैली मापनअनुसार दीर्घजीवन हुनेगरी सापेक्ष रुपमा बढाउन चाहेको हुन्छ। विकासको परिभाषा अहिले वहायामिक अर्थमा परिभाषित हुन थालेको छ। मानिस निरन्तर खोज अनुसन्धानमा लागिरहने प्राणी भएकाले खोजको क्षेत्र अनुकरणीय रहेको छ। सुख र आनन्द प्राप्तिको खोजीमा लागिरहने मानव कुनै खोज र विकास विनाश तथा सर्वनाशको प्रबल जोखिममा विश्वलाई मानवले नै विकासका नाममा निर्माण गरेको अणुवम, एटमबमको तीव्र विकासले पृथ्वीलाई दर्जनौं पॉटक अस्ति गर्न सक्ति प्रविधिको सञ्चित गरेर राखेको छ। सकारात्मक सोच र शैलीको विकासका लागि अभियान चलाउदै गर्दा समेत स्वचालित रुपमा नकारात्मक सोच र शैलीको दबदबा मानव जीवनमा निरन्तर आइरहेको छ।

मानव जातिमा घटेका घटनाहरुको वैज्ञानिक कथन नै इतिहास हो। मानव वर्तमानमा रहन्छ र उसले भविष्यका लागि योजना तर्जुमा गरी अद्यांतरोबाट उज्यालोतिर लम्कन्नका लागि प्रत्यन रहने गरी क्रियाशील रहन खोजेको मानवले जानेर वा नजानेर इतिहास निर्माण गरिरहेको हुन्छ। वोधगम्य र अबोध घटनाहरु शृङ्खलामा नरहेको भए पनि मानिसका लागि इतिहास रहेको हुन्छ। इतिहासले संसारमा भएका घटनाहरु जान सहयोग गर्दछ। इतिहास सामूहिक अनुभवहरुको स्रोत हो। कठिपरयले इतिहास एक प्रकारको जितको परिणाम आउने प्रयोगशाला पनि भन्ने गर्दछन्। हारको परिघटनाहरुको समेत थोरै मात्रामा लेखन र अभिलेखीकरण तरिकाले व्यवस्थापन गरिएको हुन्छ। इतिहासले समाजहरु बुझन गर्दछ।

इतिहास हरेक मानवका लागि प्रेरणाको स्रोत हुन सक्छ। संसारमा भएका विभिन्न प्रकारका वैज्ञानिक तवरले प्रमाणित संस्कृतिहरु चिन्ने र बुझ्ने हुँदा यसबाट दैनिक जीवनमा अवलम्बन गर्ने आधारहरु प्राप्त हुन्छ। इतिहास दोहोरिन्छ, भन्ने मान्यता बमोजिम बुद्धिमानीपूर्वक अवसर र मौकालाई छानोट गर्न अनुमति दिई प्रगतिशील अग्रामामी निर्णय गर्न सहयोग गर्दछ। यसले विभिन्न कालखण्डमा भएका परिवर्तन बुझन सधाउदै नवीन परिवेशको वातावरण अनुकूल हुने गरी समायानुकूल गराउँछ। विगतमा समाजभित्र भएका हत्या, आतङ्क, चोरी, डकैती, पाशकिक घटनाहरुलाई तिलाज्जलि दिई नैतिक जिम्मेवारी अभिवृद्धि गरी सभ्य समाज निर्माण गर्नमा सहयोग गर्दछ।

शिक्षित समाजमा कि अशिक्षित समाजमा जीवनयापन गरेको छ भन्ने बारेमा निर्धारण र छनक प्रदान गरी असल र खाराबको पहिचान बनाउन पनि इतिहासको अध्ययनबाट थाहा हुन्छ। मानिसको व्यक्तित्व विकासका लागि वहायामिक क्षेत्रमा पहुँच बढाउन लागि क्षमता विकास गर्ने आधारहरु प्रशस्त मात्रामा इतिहासले जगको रुपमा आधार प्रदान गर्दछ। इतिहास ज्ञान, विज्ञान, साहित्य, शित्य र शास्त्रहरुको समग्र जग हो। इतिहासले कहिलै नदेखेको, नसुनेको, नछामेको र नछाएको कुराको बारेमा सोच्न सहज र सजिलो बनाई आत्मविश्वासका साथ विश्व बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्न लायक क्षमता प्रदान गर्दछ। मानवमा

कल्पनाशीलताको विकास र त्यसलाई सञ्चार गर्नसक्ने सीप तथा प्रविधिको विकासमा टेवा दिएको हुन्छ।

शिक्षाविनाको मानव अहिले कल्पनासमेत गर्न सकिदैन।

ज्ञानविनाको मानिस पशुसरह हुन्छ। विश्वव्यापीकरणको बढावो प्रभाव र प्रयोगले थोरै प्रयोगमा आउने भाषा, जातजातिलगायतका पहिचानको अस्तित्वमा दिन प्रतिदिन तस आएको छ।

स्वचालित प्रणालीको विकासले मानवलाई इ-बुक, इ-लाइब्रेरी, डिजिटल विकासले मानवमा विगतका अभ्यासलाई परिष्कार गर्नेमा दबाव दिएको छ।

कृत्रिम वौद्धिकताको विकास, च्याट जिपिटी, मेटाफर्सलगायतको तीव्र विकासले मानवमा असामाजिकतातर्फ उन्मुख भएको त होइन भन्ने आभास पनि हुने गरेको छ। ज्ञान लिनका लागि निरन्तर रुपमा अरुभन्दा प्रतिस्पर्धामा अगाडि उभिनका लागि स्वचालित रुपमा लागेको पाउन सकिन्छ। मानव जाति आफूसँग भएको वस्तुमा सन्तोष मानेर वा थकाई मारेर विल्कुल बस्न जानेको छैन। त्यसैले वैज्ञानिक अनुसन्धानको लागि मानिस अत्यन्त ज्ञानको लागि अध्ययन गर्न शैलीमा गुगल सर्चको हाबी हुँदै गएको पाउन सकिन्छ। शिक्षाको सिकाइ जीवनपर्यन्त रुपमा सिकिरहने वातारण निर्माण गरी सोहीबमोजिम आधुनिक र समयानुकूल शैली खोजी र अनुसन्धानमा लागि मानिस अत्यन्त महत्वपूर्ण रहेको छ।

आमसञ्चारमा सूचना र प्रविधिको विकासले छपक छोपेको समयमा अध्ययनशैलीलाई सकारात्मक सोचले ओतप्रोत बनाई समाज परिवर्तनका लागि आधारस्तम्भका रुपमा अगाडि बढाउन जरुरी छ। सूचना प्रवाहको बाढीले अनावश्यक योजनाविहीन सूचना र जानकारीले ग्रस्त हुँदा भविष्यमा काम लाग्ने भन्दा सूचनाको फोहोर निर्माण भई त्यसको

खाडलमा युवा जमात पर्न गएको छ। नकारात्मक प्रभाव र दबाव पार्ने शैलीमा भाइरल प्रवृत्तिका कारण गुणात्मक र ज्ञानबद्धक शिक्षाप्रद क्षेत्र ओभेलमा परेको हो कि भनेर

समयसमयमा छलफल र अन्तर्कियाहरु पनि हुने गरेको छ। यसलाई विद्वत वर्गमा मात्र छलफल सीमित नराखी वस्ती वस्ती र जनजनको मधिष्ठकमा आभास दिलाउन जरुरी छ।

संसारसहित ब्रह्मण्डको छिटो र सरल तरिकाले जानकारी लिन मानिसलाई छिटो अवसर प्राप्त भएको छ। विश्वको बारेमा अध्ययन गर्ने अन्तिम वौद्धिकताको विकासले स्वच्छ, वातावरणयुक्त मधिष्ठकलाई तनावतर्फ दोहोन्याउने विकृत सामग्रीहरु प्रविधिका माध्यमबाट सर्वसुलभ हातहातमा उपलब्ध भएको छ। यसले भोलिका कर्णधार बालबालिकादेखि र ऊर्जावान युवाका लागि विष पिए सरहको नोक्सानी गरेको छ। तसर ज्ञानहरुलाई वैज्ञानिक तरिकाले संग्रह गरी भावी पुस्तालाई कुलत, कुरीति, कुचलन, कुसंस्कारबाट विमुख गराई समुन्नत र समृद्धितर्फ निरन्तर डोन्याउनुपर्ने अवस्था आएको छ।

संसार सूचना र प्रविधिको विकासले ज्ञानमा आधारित समाज विश्वव्यापीकरण बनेको छ। सूचना प्रविधिमैत्री वातारण निर्माण गरी सजिलो बनाई कम्प्युटर, ल्यापटप, मोबाइल, ट्याब्लेट गरिएको विकासले सामग्रीबाट सहज रुपमा हासिल गर्न सकिन्छ। अहिले मानिसको रोजगारी खोस्ने र सिर्जनात्मक कार्यशैलीमा विकासले समाजमा सूचना आदानप्रदान हुने गर्दथ्यो तर आज सामाजिक सञ्जालविनाको प्रचारप्रसार र शिक्षाको प्रभावलाई सजिलो बनाई कम्प्युटर, ल्यापटप, मोबाइल, ट्याब्लेट गरिएको विकासले सहज र सङ्ग्रह गरी भावी पुस्ताका लागि सुमार्गमा डोन्याउनेतर्फ प्रयास हुनुपर्दछ। समाज विज्ञानका हरेक पक्षका सामग्रीहरु जस्तै वातावरण, राजनीतिक, सामाजिक, भूगोल, गणित, विज्ञान, इतिहास, अर्थशास्त्र, व्यवस्थापन, साहित्य, भाषा, पत्रकारिता, कला, स्वास्थ्यलगायत धूर्वाधार विकासका लागि फराकिले सोचका साथ गाउँ समाजमा नै बन्ने आधार निर्माण गर्न बहस र पैरवी चलाउन आवश्यक छ। हरेक मानिसले जीवनपर्यन्त सिकाइको शैली अनुशरण गर्ने संकर सुक्ष्मरुपमा भए पनि सुरुआत गर्न जरुरी छ।

जीवनमा सङ्ग्रह र कठोरताको सामना गर्नुपछि भन्ने ज्ञानको भौतिक

रुपमा मानव समाजको विकास गर्न बाट विमुख भएकाले आत्महत्याको दुरुत्साहनको सङ्ख्या दैनिक रुपमा बढेको देखिन्छ।

आत्महत्याको बढावो प्रवृत्तिलाई न्यूनीकरण गर्न सूचना प्रविधिको विकासको सकारात्मक पक्षलाई जनजनमा अनुभूत गराउने अभियानको खाँचो छ। सूचना शक्तिको हो। सूचनाविनाविना विश्वको ज्ञान, अध्ययन गर्ने अको माध्यम छैन। तर साइबर अपराधको बढावो प्रवृत्तिलाई न्यूनीकरण गर्न सूचना प्रविधिको विकासको सकारात्मक पक्षलाई जनजनमा अनुभूत गराउने अभियानको खाँचो छ। सूचना अभियानको खाँचो छ।

जीवनमा सङ्ग्रह र कठोरताको सामना गर्नुपछि भन्ने ज्ञानको भौतिक

रुपमा मानव समाजको विकास गर्न बाट विमुख भएकाले आत्महत्याको दुरुत्साहन भएको छ। वैडक्कवाट फर्कदै गरेको विमानमा चालक दलका ६ सदस्यसहित १८१ जना सवार थिए।

विमानमा सवार १ सय ८१ जनामध्ये दुई जना चालक दलका सदस्यबाहेक सबैको मृत्यु भएको अनुमान आइतबार दुर्घटना भएको छ। वैडक्कवाट फर्कदै गरेको विमानमा चालक दलका ६ सदस्यसहित १८१ जना सवार थिए।

विमानमा सवार १ सय ८१ जनामध्ये दुई जना चालक दलका सदस्यबाहेक सबैको मृत्यु भएको अनुमान आइतबार दुर्घटना भएको छ। विमानमा १ सय ७३ दैक्षिण्य कोरियाली र दुई थाइल्याण्डका नागरिकसहित १५४ यात्रु रहेका थिए। अन्तिम नियन्त्रक अधिकारीहरूले चराको आक्रमणका कारण विमान दुर्घटना भएको हुनसक्ने अनुमान गरेका छन्।

दैक्षिण्य कोरियाली यातायात मन्त्रालयले आइतबार आफ्नो अनुसन्धान एकाइले दुर्घटनाग्रस्त यात्रुवाहक विमानबाट दुवै 'व्याक बक्स' सुरक्षित निकालिएको जनाएको छ। 'व्याक बक्स' विमान उडानका समय भएका गतिविधिहरूको रेकर्ड गर्ने उपकरण हो।

भूमि, पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले आइ

